ISBN 90 6466 036 0

GREENSGEVAL - JOUK

GREENS GEVAL

riempies van JOUK

Jouk

Greensgeval

met tekenings van H. J. van Veen

een uutgifte van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte
Oosterwoolde, 1984

SSR-33
Niks uut disse uutgifte mag opni'j drokt en/of eupenbaor maekt wodden op wat veur meniere dan ok, zonder schriftelik goedvienen van de schriever.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author.

© 1984, M. Bakker, Westervelde
Omslag en tekenings: H. J. van Veen, Roden
Drok: Van der Meer, Oosterwoolde

ISBN 90 6466 036 0

Et klinkt netuurlik slim gemien,
aj' zeggen daj' hier Keunst in zien!

Greensgeval...

Een Stellingwarver kiepe
wol over ien' naacht ies,
op redens naor De Kniepe,
mar hi'j verston gien Fries.

De Kuunder lag nog eupen,
daor was wat ries bi'j zet.
En dattien Friezen reupen:
„Oh kypke, dat kin NET!"

Et kleine kiepien dochte:
„Et kan dus KREK - gien nood!"
Hoe as et dat bekochte!
Netuurlik: mit de dood...

We kun d'r omme goelen,
mar wéét waor et an ligt:
stel op 'e Friese schoelen
et Stellingwarfs verplicht!

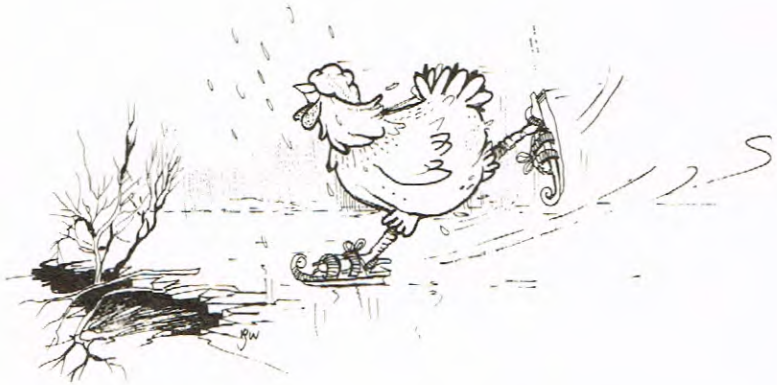

Smerig...

D'r zit vergif in oonze grond
en dat is slimme ongezond,
ie kun 't in alle kraanten lezen.
Mar ja, nów wodt d'r weer verteld,
dat zoks ók dri'jt om 't grote geld.
Zol 't soms een smerig zaekien wezen?...

Hogerop

Een koestat en een bonte hanger,
die nammen es een groot besluut.
Want kiek, ze gruuiden daeg'liks langer,
mar d' hieltied wieder onderuut.

Ze bin naor de klimop toe lopen:
„Zeg kuwwe soms, veur drie, vier pop,
van jow een deuze pillen kopen?
Wi'j willen ok graeg hogerop!"

Mar de klimop zee: „Nee," - en lachte -
„mit pillen zal dat wel niet gaon.
Ik hebbe 'n betere gedachte:
perbeer es op 'e kop te staon."

De koestat en de bonte hanger,
die dochten: hi'j het vast geliek!
- Now staon ze al een maond - of langer! -
in 't emmertien van een behanger,
hatstikke gek in Haulerwiek!

Tellen

Tel rustig al je centen,
al staoj' misschien wel rood.
Tel desnoods alle krenten
in je Palmpaosenbrood.
Tel ok veural de slaegen,
aj' op et sportveld staon.

Mar tel mar nooit je daegen:
dat IS al veur je daon!...

Visker

D'r zat een visker in een boot;
die boot lag in een oolde sloot
en alleman begreep wel, dat
daor nog gien dooie vis in zat.

Die visker zat daor ieder keer;
dat vunnen z' in de buurt mar reer.
En wie wat tegen d' oolde zee,
die kreeg gien „ja" en ok gien „nee".

De visker was dus knap bejaord
en wodde rap veur kiends verklaord.
Dat was mar een geveerlik spul:
as die es in et waeter vul!...

Dat wodde dus gauw rondverteld,
en doe is de pelisie beld.
Die kwam te kieken hoe as dat
mit d' oolde baos zien akte zat.

De oolde keek 'm an en zweeg;
Hi'j haelde op - et snoer was leeg...
d'r was gien haokien en gien deeg...
Doe kwam d'r eind'lik uut zien mond:
„Ik zuke om de ondergrond."

„Zo, zo," zee de pelisieman,
„zo, zo, 't is goed, dat was et dan."
Hi'j leup weer op zien auto an.
Daor schreef hi'j op, in kot bestek:
die is niet kiends, mar die is gék!...

Krobbe

Een oolde, grieze krobbe zat
te krobben veur een stobbegat.

Et besien hadde prakkesaosies
vanwegens duustere relaosies,
en aand're echtelike ruzies.

Et maekte 'm dus gien illusies,
mar sprong inienend risseluut
zoe'n aanderhalve poot' veuruut...

De zunne scheen - de dag was helder!
Daor gong een krobbe naor de kelder...

Ik wete ok niet hóe of wát,
mar d'r bin kelderkrobben zát!

Verlotting

De Dierevrunden van Berkoop,
die zatten krap bi'j kas.
Zo kwam et dat heur laeste hoop'
nog een verlotting was.

Now gaot zoks niet zo makk'lik, heur.
D'r wodt wat van verwaacht!
Ze hullen d'r een vergeerdering veur
tot diepe in de naacht!

Doe nikte alleman slim wies:
et kwam dik veur mekeer!
En 't was een móóie eerste pries,
zoe'n drieloops jachtgeweer...

Hanger

Een hanger hong de hiele dag
waor dat alliend veur hangers mag.

Mar doe zien breurties aovens vreugen:
„Waor bi'j' vandaege henne dreugen?"
doe zee de hanger: „Wat gemien!
Ik hebb' alliend twie heuvels zien!"

Karkepattien

Midden op et karkepattien
zat een klein en zwat-bont kattien,
zomar in zien blote gattien,
in de sni'j.

Veur de karke in een rontien
zat een klein en zwat-bont hontien,
zomar in zien blote kontien,
daor vlakbi'j.

En doe kwam d'r een oold vrouwgien,
mit een kattien an een touwgien.

En doe kwam d'r een meneertien,
mit een hontien an een leertien.

En doe kwam d'r nog een mannegien,
mit een kiepe in een pannegien.

En oons kleine kattien slikte
en oons kleine hontien hikte;
misschien was et om de dikte.
En et torenhaentien pikte
naor de sni'j.

En et hontien
leup een rontien,
fraank en vri'j.

En et kattien
stak zien stattien
in de hoogte:

Dag!

veurbi'j...

Spreekwoorden

De iene zien lood
is de aander zien dood.

Oost- West-
Stellingwarf best!

Eerst een slok in de maege
en dan een stok in de kraege.

Hoe steiler men omhogens rekt,
hoe rapper men de rogge brekt!

Mit beide bienen op 'e grond,
dat leeft veur meensken slim gezond!

Sport is gezond, dat dot wel blieken,
aj' maendags bi'j de dokter kieken!

Hoe groter de nullen,
hoe meer as ze lullen!

Doe...

Doe d'r nog gien zoere regen
uut verziekte wolkens vul,
doe elk 't nog bi'j modderwegen
en bi'j peerd en waegen hul,
doe elk onbespeuten spruten
van de vasse strontbult at
en de hiele zoemer buten
in gezonde lochies zat,
wat was 't leven dóé een zegen!
Wat was 't leven dóé nog best!

Aj' dat iene mar niet kregen.
Krek, dat nuumden ze de pest!...

Grafschrift

Een hóge Piet en kleíne Jan,
die reden op mekere an.
Daor weet ik een vertelsel van.

De hóge Piet ree in een slee,
Jan in een kever - een VW.

De auto's weren beide plat;
ze bin begreven in een gat.

Die Piet zee, dat hi'j veur de lol
een soort van grafstien plaetsen wol.

Die kwam d'r ok - een hiel groot bod:
„Hier rust et ressien van een Ford."

Jan het daor laeter onder schreven:
„Hier ligt een stokkien van mien leven."

Eulie

Et torenhaentien van De Blesse,
dat piepte al bi'j wiendkracht zesse.

Dus wol de koster, veur 't fesoen,
wat eulie om die poten doen.

Mar o..., hi'j kletste naor beneden...
daor is hi'j dus an overleden...
En weej' wat doe de meensken zeden?

Ze fluusterden et dörp deur, dat
de koster in de eulie zat!

't Is waor heur, ze bedaenken wat!

Regen...

't Is allemaole regen,
et regent hieltied deur.
D'r is een protte tégen,
mar ok een protte véúr

te zeggen...

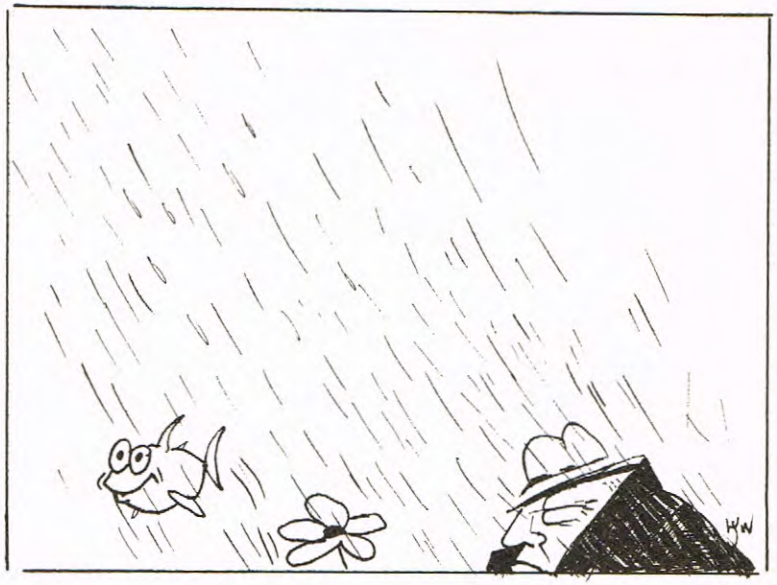

Over principes

Men gaddert ze graeg in de massa,
mar lat ze weer staon véúr de kassa...

Over Kast

Eerst een hap en een snap
en een borrel drinken.
En dan nog an de tap
op et Kastkiend klinken.

Taofel

D'r ston een taofel op een bod.
Dat klinkt wel van de domme,
want as et goed begrepen wodt:
't is meerstal aandersomme.

Daorom, veur ieder die dit leest,
et moesien het een stattien:
et bod was van de meest-
er en de taofel was van dattien!

Trukien

„Dag meneer," zee 't kleine entíen.
De Mercedes heurde dat.
„Zo, aarmzaolig minnig ventien,
hebb' ie wel Citroensap had?"
Daor kwam Daf - et was ìen trukien...
doe was de Mercedes schroot...
Mar et entien nam een dukien
en zwom wieder in de sloot.

Over geld

De iene zet et in de draank,
de aander het et op 'e baank,
mar wie d'r altied zonder zit,
't is wonder, mar die zit d'r mit!

Over een spreekster

Altied stof
en altijd roer,
dat is Lamkje Hof-
de Boer.

Dichter

Een Dichter zat in 't Lendelaand
te luustren naor de vissen.
Hi'j scheuf al dichter naor de kaant,
hi'j wol gien fluuster missen!

Inienend is hi'j mit een ploons
in 't koolde waeter gleden.
En daorom wet niet ien' van oons,
wat as die vissen zeden...

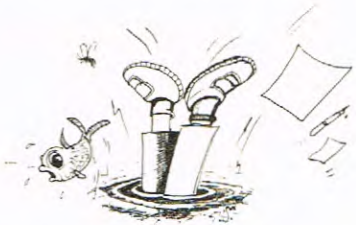

Aj' twiefelen, et is eerlik waor,
ik durve wel te wedden!
Een Dichter is een Keunstenaor!
Die kán 'm zels niet redden!

Vangreel

Ze hebben eerst een bottien kwast
mit: 50 kilemeter.
Doe hebben ze de bocht anpast;
dat helpt ok vule beter!
Wie vroeger in de baarmsloot zat,
die hadde nog een kaansien.
Mar wie now op de vangreel slat,
die krigt mitien een kraansien.

Keunstgebit stokkend?
Evenpies bellen 0....-.....

Eerst deden ze 't mit bison-kit
en laeter elektronisch.
Mar now plak ie een keunstgebit
dus ok al tillefonisch!

(S)limmerikkies

Een bakker vun vlak bi'j de Kuunder
een grote betoverde nuunder.
Daor zat et begin
van een zeemeermin in!
Now bakt hi'j ze nog even bruunder!

D'r was es een juffer in Vledder,
die wol hogerop, die wol vedder!
Ze scheurde per slot
zels heur kousen kepot.
„Want," zee ze, „dan hebb' ik een ledder!"

D'r was es een man in Noordwoolde,
die hadde knap last van de koolde.
Mar mit wat kejak
en een proempien tebak,
was hi'j vaeke al rap weer de oolde!

D'r was es een man - al wat oolder -
die kwam driefnat thuus uut de Poolder.
Hi'j nam een besluut:
trok zien boverbroek uut
en hong 'm doe op an de zoolder!...

D'r was es een boer in Ni'jlaemer,
die wol slimme graeg in de Kaemer.
Mar et vrouwgien zee: „Nee,
want et zwat-bonte vee
uut de Westhoek oogt vule veurnaemer!"

Stee

D'r was een boer in Langedieke,
die 't lessend nogal gottig zee:
„Zo wied a'k om me henne kieke,
is dit mien eigen vri'je stee!"

Ze hullen 'm dus veur een rieke!
Mar och, hi'j zee et op 'e plee!...

Mesien

Een mesien legde onbewust
zien eigien in een koekoeksnust.

De koekoek het dat ei bebruud;
daor kwam een hiel klein mesien uut.

Dat kleintien zee: „Wel sakkerloot,
wat bin mien breurs en zussen groot!"

Hi'j het mitien geweldig eten
en d' eren tot et nust uut smeten!

Hier wodt dus nog es weer bewezen,
daj' soms enorme leugens lezen!

Vri'je tied

De iene zit veur 't kassien,
de aander lest een boek;
behalven kleine Bassien,
die dot wat in de broek.

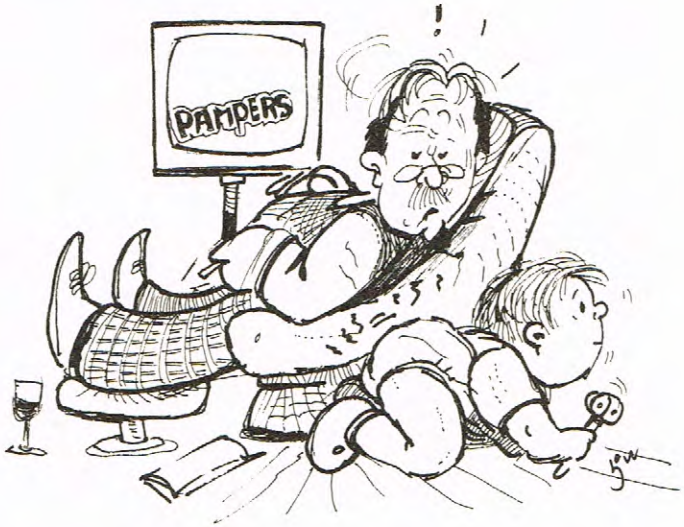

Over Grote Naemen

Vondel aovens op de STER
en Rembrandt in de BKR...

Over kiender

Een broekien en een rokkien:
de klepel en et klokkien.

Stiekel

D'r ston een stiekel in et laand,
vlakbi'j de schoele van Zaandhuzen.
Die hadde last van zunnebraand
en ok nogal van zwatte luzen.

Hi'j kochte dus een zunneschaarm
en een peer grote gifgas-blikken.
Doe hadd' hi'j 't niet meer zo waarm
en leut hi'j al die luzen stikken.

De stiekel wol dat - stark en groot -
vertellen an zien jongste zuster.
Mar och, die lag al daegen dood.
Want kiek, die was miljeu-bewuster!...

Tellen...

Hi'j sleug graeg de haand an de flesse
en dronk dan een borrel of zesse.
De laeste keer kwam hi'j tot elf;
doe sleug hi'j de haand an 'm zelf.

Voegelschrik

Een voegelschrik ston op een arf
in 't westen van Oost-Stellingwarf.
En hi'j beweug gien aarm of bien;
de voegels hadden dat al zien.
Ze zeden daorom: „Sakkerloot,
hoe komt die voegelschrik now dood?"

De musken bin d'r henne gaon,
die hebben zeg mar sektie daon.
Doe vunnen ze een klein rond gat,
dat midden in zien veurheufd zat.
En nao een hieleboel gespit
kwam úút dat gat een kassepit.

D'r was dus - en gien dier verzweeg 't -
gewoon een laffe anslag pleegd!
Et waopen was - dat kon ok best -
lichtkaans een proppeschieter west!

Doe het de Hoge Oeleraod
d'r zeuven weken over praot,
of zoks now doodslag was of moord;
ze weugen vanzels ieder woord.
Doe weren ze d'r nog niet uut,
mar kwammen tóch tot een besluut:
zo gauw de daoder pakt was, ging
et deur mit de vergeerdering!

Dat pakken mos, mit goed fesoen,
een koppel zwatte kri'jen doen.
Die hadden daor de goeie kleur
en ok de scharpste bekken veur.
Mar ja, d'r is nog niks an daon:
die weren krek in staeking gaon.
Niet om meer loon, as ik 't begriepe,
dát soort staekt inkeld uut principe!

De winterkeuning was de held,
dat wodt deur alleman verteld:
hi'j bouwde him een zoemerhusien
in voegelschrik zien vessebusien!

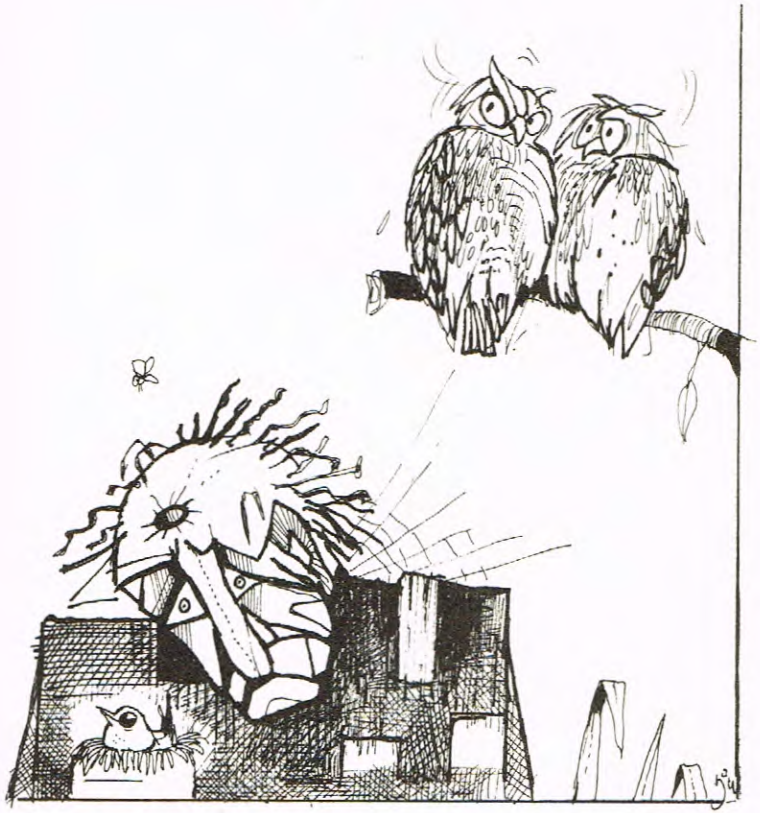

Husien

Een husien aachter Langelille,
dat bleef een dag of viere stille.
Ie wollen weten hóé of wát?
't Volk zat met Wille op 'e brille,
wél Singeliers, mar Zonder Zille,
dus zomar in zien blote dát!

Lekkerbek

D'r zwom een schelvis in de sauna,
die zee: „ik heure bi'j de fauna!"

Mar juffer Aoltien reup: „Ja gek,
die schelvis is een lekkerbek!"

Daor wol ze mit beweren, dat
die vis gien roggegraot bezat!

Veur de reklaome-maekers!

Aj't Stellingwarfs graeg praoten,
dan maj' dat rustig doen.
Dan hoej' dat niet te laoten
uut vreez' veur onfesoen!

Et Stellingwarfs moet blieven!
We willen et niet kwiet!
Gebruuk et in bedrieven!
Toe meensken, schaem je niet!

En leer et ok te schrieven,
dan raek ie d'r mit thuus!
Gebruuk 't veural in brieven
an et Gemientehuus!

Daor zitten Hoge Heren,
die bin van et Bestuur.
Die moe'n de tael beweren,
as pat van de kultuur!

Loop ze mar veur de voeten!
En kiek mar knap gemien!
En vraogen ze waj' moeten,
laot dan je tanen zien!

En zeg: „Bin die niet prachtig?
Hoe speul ik dat wel klaor?
Ik kope me werachtig
vier Jordans in een jaor!"

Schelleboer

We hadden es een schelleboer
- ok vodden en oold iezer -
die leek wel wat op Pelleboer,
mar hi'j was vule griezer.

Hi'j hadde gien verstaand of zo
van drok- en regenmeters.
Hi'j kwam niet op 'e radio,
hi'j wus wat vule beters!

Hi'j zong zien lied op eigen arf
en wus dan van gien aende.
Zien wereld, dat was Stellingwarf,
dat hi'j zo donders kende!

Hi'j zwurf d'r deur van Oost naor West
en haegel, wiend of regen,
et was 'm allemaole best!
Gien sni'jstorm hul 'm tegen!

Hi'j hadde et vanzels niet bried,
mar kreeg hi'j echt es honger,
dan zat hi'j lachende in 't riet
te visken an de Tjonger.

Zien husien was een gammel krot,
hi'j kon niet meer betaelen.
De deure kon niet iens op slot,
d'r was toch niks te haelen.

Hi'j leek wel wat op Pelleboer,
mar hi'j was niet zo dunne.
Zien bost was bried, zien kop keek stoer;
hi'j was een echte schelleboer,
een schelleboer vol zunne!

Draotien

D'r zat een klein kebooltertien
vlak naost et grote pad.
Dat zat daor op een tooltertien
en schommelde mar wat.

De wiend gaf et een douwgien,
mar evenpies - hiel kot.
Doe brak op slag et touwgien,
't kebooltertien was vot.

Wat is et wieze lessien van
et bovenstaonde praotien?
't Gelok van elke kleine man
hangt an een zieden draotien!

Slange

D'r lag een lange slange
te zunnen in Mildam.
Die slange die was bange,
dat him wat overkwam.

Dus sprong hi'j in een slotien
en ok al klinkt et reer:
now roeit hi'j in een botien
de Kuunder henne-weer.

Zien aktie het intied dus
toeristisch wel sukses:
want now hoeft elke reisbus
ja niet meer naor Loch Ness!

Aende

An alles is een aende,
an alles een begin.
Behalven an de Lende:
die ligt daor tussenin!

Greensgeval 6
Smerig 8
Hogerop 9
Tellen 10
Visker 11
Krobbe 14
Verlotting 15
Hanger 16
Karkepattien 17
Spreekwoorden 20
Doe 24
Grafschrift 26
Eulie 27
Regen 28
Over principes 30
Over Kast 31
Taofel 32
Trukien 33
Over geld 34
Over een spreekster 35
Dichter 36
Vangreel 37
Keunstgebid stokkend? Evenpies bellen 0....-..... . . 38

(S)limmerikkies 39
Stee 44
Mesien 45
Vri'je tied 46
Over Grote Naemen 47
Over kiender 47
Stiekel 48
Tellen 50
Voegelschrik 51
Husien 54
Lekkerbek 55
Veur de reklaome-maekers 56
Schelleboer 58
Draotien 60
Slange 61
Aende 62
Inhoold 63

64 p.